

فریب به نام آزادی

جواد کامور بخشایش، در تازه‌ترین کتابش سراغ سرگذشت جوانانی رفته که قربانی فریب منافقین شدند

۲۲

روژه، معامله و مبادله با خدا نیست

حکمت روژه در بیان علامه محمدحسین طباطبایی (ره)

۲۳

حاشیه‌های رنگی یک دیدار

جزئیات ضیافت افطار هنرمندان

بارئیس جمهور

۲۴

فرهنگ

اسماعیل خلیج نمایشنامه‌نویس و کارگردان تئاتر در گفت‌وگو با رئیس‌جمهور عکس: مهرکز اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

تأکید رئیس‌جمهور بر وظیفه هنرمندان در جهاد تبیین

برخی از هنرمندان مشکلات حوزه‌های خود را با رئیس‌قوه مجریه در میان گذاشتند

سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهورمیزبان هنرمندان برای ضیافت افطار در فضای باز ساختمان ریاست‌جمهوری بود. به گزارش همشهری، نزدیک به ۲۰۰ هنرمند در حوزه‌های مختلف هنری در این مهمانی افطار گردهم آمدند و هریک از چهره‌های هنری تئاتر، موسیقی، تجسمی و سینما از مشکلات و معضلات حوزه‌های خود گفتند.

در پایان قرار شد کارگروهی برای بررسی مشکلات هنرمندان تشکیل شود. رئیس‌جمهور در این ضیافت با بیان اینکه هنرمندان با انبوه مشکلات مغفول مانده‌ای مواجه هستند، عنوان کرد برای غلبه بر این مشکلات لازم است کارگروه مشترکی بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فعالان عرصه هنر تشکیل شود.

رسیدن به فهم مشترک با هنر

به‌گزارش همشهری، سیدابراهیم رئیسی همچنین آثار غنی هنری در سراسر کشور را نشانگر تمدن بزرگ ایرانی–اسلامی خواند و در صحبت‌های خود با اشاره به اینکه آثار هنری تمدن ساسان، جلوه‌هایی از خلایق، ناواری و

اندیشه مردان و زنانی است که در طول تاریخ در این سرزمین زیست‌هاند و امروز وظیفه داریم آنها را به بهترین شکل به نسل‌های آینده معرفی کنیم، ادامه داد: «هنر می‌تواند بهترین و پیچیده‌ترین مفاهیم عالی را به نسل‌ها و عصرها منتقل کند و با هنر می‌توان در بسیاری از موضوعات به فهم مشترک رسید.» رئیس‌جمهور همچنین با گرامیداشت یاد بزرگان عرصه هنر و کسانی که دغدغه ارتقای هنر در این سرزمین را داشته‌اند، به موضوع عدالت در عرصه هنر اشاره کرد: «عدالت بعد از توحید گسترده‌ترین مفهومی است که تمام شئون زندگی انسان را دربرمی‌گیرد و جلوه عمومی عدالت آن است که هر چیز در جای خود قرار بگیرد. تخصیص اعتبارات، ظرفیت‌ها و امکانات به بخش هنر باید متناسب با اهمیت این عرصه باشد.» بخش دیگری از صحبت‌های رئیسی توجه به امور پیشکوتان عرصه هنر بود. وی در این باره گفت: «پیشکوتان چراغ راه هستند و همواره باید مورد حمایت قرار گیرند؛ در عین حال لازم است به جوانان هم میدان داده شود تا در کنار پیشکوتان روند رشد و بالندگی را بسپری کنند.» در این مراسم یکی از هنرمندان سینما پیشنهاد داد

که در کنار مجتمع‌های مسکونی، سالن‌های چندمنظوره ساخته شود که رئیس‌جمهور عنوان کرد فضاهای فرهنگی متناسب با توسعه فضاهای مسکونی باید در دستور کار باشد و دولت از چنین ایده‌هایی حمایت می‌کند. یکی از نکاتی که رئیسی به آن اشاره کرد، دوران اسام‌الدفاع مقدس بود که آن را دارای ظرفیت‌های هنری خواند و گفت: «بی‌تردید هنوز در حوزه هنر آنچنان که شایسته این حرکت‌های عظیم است، حق مطلب ادا نشده و لازم است ابعاد مختلف این جریانات با زبان هنر مندانه تبیین و به جامعه عرضه شود.» وی در بخش دیگری از سخنان خود به رهنمودهای مقام معظم رهبری در حوزه جهاد تبیین اشاره کرد: «امروز در عرصه جهاد تبیین همه به‌ویژه هنرمندان وظیفه بزرگی بر عهده دارند و می‌توان با جلوه‌های هنری، ایثار و رشادت‌های عظیم فرزندان این ملت را هنرمندانه برای نسل‌های آینده به تصویر کشید تا بدانند که جانشانی‌هایی انجام شده است.»

تلاش برای جبران سختی‌ها

همچنین در این مراسم، اسماعیلی، وزیر

فرهنگ و ارشاد اسلامی عنوان کرد: «پس از روی کار آمدن دولت مردمی، شورای عالی سینما مجدداً برگزار شد. شورای هنر ذیل شورای‌عالی انقلاب فرهنگی فعال و در بدوجه گشایش خوبی برای تقویت و حمایت از حوزه فرهنگ و هنر ایجاد شده است. با دستور رئیس‌جمهور ستاد هماهنگی فرهنگی– اجتماعی که در ۴۳سال گذشته سابقه نداشته است، فعال و مقرر شده آیین‌نامه‌های آن تدوین و در جلسه دولت مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار بگیرد. مصمم هستیم عقب‌ماندگی‌های دهه‌های گذشته در عرصه فرهنگ و هنر کشور را با همکاری هنرمندان جبران کنیم.»

در این نشست، حمید نوربخش، مدیرعامل خانه موسیقی ایران، منوچهر شهاسوری، مدیرعامل خانه سینما، جواد شمقدری، تهیه‌کننده و کارگردان، دکتر فرحت، عضو فرهنگستان هنر و رئیس بخش موسیقی آن، دژاکام، کارگردان و پیشکسوت سینما، مسعود دهنمکی، کارگردان و تهیه‌کننده، سیدضیاءهاشمی، تهیه‌کننده، مرتضی شعبانی، مستندساز، جواد بختیار،ی. از حوزه هنرهای تجسمی و انسیه شاه‌سیني، کارگردان سینما

در سخنانی صمیمی با گلایه از بی‌توجهی‌های گذشته به عرصه سینما و هنر، دغدغه‌ها، مشکلات و پیشنهادهای خود را در حوزه رفع مشکلات هنر و هنرمندان مطرح کردند.

حمایت از موسیقی سنتی و موسیقی نواحی، توجه به حقوق مؤلف، برنامه‌ریزی برای تقویت احساس تعلق خاطر به پدیده‌های ملی و دینی، ترسیم نقشه راه در حوزه فرهنگ و هنر، استفاده از ظرفیت هنرمندان پیشکسوت، توجه به آثار آهنگسازان ایرانی و حفظ و نگهداری آن، احداث سالن‌های نمایش در کنار مجتمع‌های مسکونی، فرهنگسازی درخصوص سرگرمی، توجه به بیمه و مسکن هنرمندان و تلاش برای ثبت جهانی خط نستعلیق از جمله مهم‌ترین محورهای مطرح‌شده هنرمندان و فعالان این عرصه بود.

در این مراسم، بحث شبکه نمایش خانگی هم مطرح شد. سیدضیا هاشمی هم به‌عنوان نماینده تهیه‌کنندگان مستقلی را درباره سپردن شبکه نمایش خانگی به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح کرد.

اگرچه پس از بروز جنگ اوکراین سینماگران روس از حضور در اغلب جشنواره‌های بین‌المللی سینمایی محروم شده‌اند، اما در این دوره از جشنواره کن کريل سربرنیکوف، کارگردان نام‌آشای روس با فیلم «همسر جایکوفسکی» در بخش رقابتی حضور خواهد داشت.

بخش غیررقابتی

در بخش غیررقابتی هفتادوپنجمین دوره جشنواره کن نیز ۳فیلم ساخت آمریکا حضور دارند. این بخش شامل فیلم‌های «د» به کارگردانی میشل اژانا ویسوس که به‌عنوان فیلم افتتاحیه درنظر گرفته شده، «تاپ گان: مایوریک» به کارگردانی جوزف کازینسکی با بازی تام کروز، «لوپین» به کارگردانی با لورمن، «بالماسکه» به کارگردانی نیکلاس بندوس، «سه هزار سال حسرت» به کارگردانی جورج میلر و «نوامبر» به کارگردانی سدريک خیمزن است.

در بخش نمایش‌های نیمه‌شب نیز فیلم‌های «شکار» به کارگردانی لی جونگ جائه، «روپاردازی میناب» به کارگردانی برت مورگن و «سگبار باعث سرفه می‌شود» به کارگردانی کوئنتین دویپو حضور دارند.

نوعی نگاه

بخش نوعی نگاه نیز که در آن به‌طور ویژه به فیلم‌های کارگردان اولی‌ها نیز اهمیت داده می‌شود، شامل فیلم‌های «دوقلوهای ساکت» به کارگردانی آگیزکا اسوموینسکا، «غریبه» به کارگردانی توماس ام رایت، «جویلند» به کارگردانی سعیم صدیق (فیلم اول)، «رودنو» به کارگردانی لولا کیبوروون (فیلم اول)، «سرزمین خدا» به کارگرانی هلینور پالماسون، «چشم‌انداز پروانه» به کارگردانی ماکسیم ناکوتچنی (فیلم اول)، «کورساز» به کارگردانی ماری کروترز، «هیولا» به کارگردانی رابلی کیو و جینا گامل (فیلم اول)، «بلان ۷۵» به کارگردانی هایاکاوا چی (فیلم اول)، «دومینگو و میانه» به کارگردانی آریل اسکالانت، «عصبانی از خودم» به کارگردانی کریستوفر بولگی، «همه کسانی که هرگز نمی‌شوم» به کارگردانی دیوی چو، «مترنوم» به کارگردانی الکساندر بلک (فیلم اول)، «روزهای سوزان» به کارگردانی امین آلبر، «بدترین» به کارگردانی لیس اکوکا و رومن گوئر،ه است.

بازگشت سیامک صفری با ۱۲ اثر کمدی

سیامک صفری که چند سالی است علاوه بر بازیگری به کارگردانی هم می‌پردازد این روزها مشغول آماده‌سازی ۱۲نمایش تازه است. این بازیگر و کارگردان تئاتر بعد از چند سال دوری از صحنه، این روزها مشغول تمرین ۱۲نمایش «سودولوس» از آتار یلو توس و «بالابر» نوشته پینتر است و قصد دارد بعد از طی کردن مراحل در بافت مجوز، این دونمایش را در تماشاخانه سپند روی صحنه بیاورد. ایسا نوشت: صفری برای اجرای این دو نمایش، خود نمایشنامه «سودولوس» را که یک اثر کمدی است، بازنویسی کرده و نمایشنامه پینتر را هم براداشتی آزاد از اِسن اثر اجرا خواهد کرد. «بالابر» که بیشتر با عنوان «بالارغذا» شناخته می‌شود، داستان طنز آمیز و تفکیربرانگیز ۲قاتلی است که در زیرزمین، منتظر آمدن هدف بعدی‌شان هستند. اما داستان اصلا به‌شکلی معمول و قابل انتظار پیش نخواهد رفت. این نمایشنامه یکی از تحسین‌شده‌ترین آثار پینتر است. صفری قصد دارد این دو نمایش را اردیبهشت ماه و به‌طور هم‌زمان در سالن شماره یک تماشاخانه سپند روی صحنه بیاورد.

سیامک صفری که چند سالی است علاوه بر بازیگری به کارگردانی هم می‌پردازد این روزها مشغول آماده‌سازی ۱۲نمایش تازه است. این بازیگر و کارگردان تئاتر بعد از چند سال دوری از صحنه، این روزها مشغول تمرین ۱۲نمایش «سودولوس» از آتار یلو توس و «بالابر» که بیشتر با عنوان «بالارغذا» شناخته می‌شود، داستان طنز آمیز و تفکیربرانگیز ۲قاتلی است که در زیرزمین، منتظر آمدن هدف بعدی‌شان هستند. اما داستان اصلا به‌شکلی معمول و قابل انتظار پیش نخواهد رفت. این نمایشنامه یکی از تحسین‌شده‌ترین آثار پینتر است. صفری قصد دارد این دو نمایش را اردیبهشت ماه و به‌طور هم‌زمان در سالن شماره یک تماشاخانه سپند روی صحنه بیاورد.

در سال‌های بعد با ظهور فیلمسازانی در کن مواجه شدیم که یا به طریق غیررسمی فیلم می‌ساختند یا اساساً کارگردان‌های مهاجری بودند که فقط شناسنامه ایرانی داشتند. در این دوره بیشتر شاهد ایرانی‌ها در کن بودیم تا نمایندگان سینمای ایران. کن از سینمای هنری و غیرسیاسی کیارستمی به فیلم‌هایی رسید که بیشتر به واسطه مضامین اجتماعی سیاسی‌شان مورد توجه قرار می‌گرفتند. ظهور اصغر فرهادی در یک دهه اخیر، فصل تازه‌ای در مناسبات سینمای ایران و کن گشود. فرهادی کشف برلین بود نه کن. در اسکار درخشیده بود و به‌عنوان فیلمسازی که شهرت جهانی‌اش را در محافل دیگر به‌دست آورده بود، به کن آمد. مهم‌ترین جوایز این سال‌های سینمای ایران را هم فیلم‌های او در کن به‌دست آورد. از جایزه فیلم‌نامه و بازیگر مرد برای «فروشنده» تا جایزه بزرگ برای «قهرمان».

از حاشیه به متن

چگونه کن از فیلم‌های کیارستمی به سینمای اجتماعی ایران رسید

ارتباط سینوسی سینمای ایران و جشنواره کن، در طول نزدیک به ۱۳دهه حضور جدی، فراز و نشیب‌های فراوانی را پشت سر گذاشته است. داستان کن و سینمای ایران عملاً از دهه ۹۰ میلادی و با فیلم‌های عباس کیارستمی جدی‌شد. از جایزه روبر تورولسینی «زندگی و دیگر هیچ» و بعد حضور «زیر درختان زیتون» در بخش مسابقه، پیش از این هرچه هست در بخش‌های حاشیه‌ای کن است که فقط به کار مرور تاریخی می‌آید. مدیران کن با کشف سینمای کیارستمی، ورود سینمای ایران را به فستیوال‌شان خیر مقدم گفتند. در کل دهه ۹۰ میلادی ارتباط سینمای ایران با کن، مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر کیارستمی قرار داشت و نقطه لوجش هم نخل طلای «طعم گilas» بود.

سینمای جشنوارهای ایران، تحت تأثیر موفقیت‌های جهانی کیارستمی، به تولید محصولاتی پرداخت که اغلب مولفه‌های مشترکی داشتند (و بیشترشان هم فاقد فوت کوزه‌گری استاد بودند). این فیلم‌ها نمایندگان سینمای ایران در کن شدند ولی سینمای غریبنمای ایران هم در نهایت چنته‌اش خالی شد و به تکرار رسید. نتیجه قناعت به حضور حاشیه‌ای در کن بود که مدیرانش دل مشغول کشف و شهود سینما و فیلمسازان دیگری بودند.

در سال‌های بعد با ظهور فیلمسازانی در کن مواجه شدیم که یا به طریق غیررسمی فیلم می‌ساختند یا اساساً کارگردان‌های مهاجری بودند که فقط شناسنامه ایرانی داشتند. در این دوره بیشتر شاهد ایرانی‌ها در کن بودیم تا نمایندگان سینمای ایران. کن از سینمای هنری و غیرسیاسی کیارستمی به فیلم‌هایی رسید که بیشتر به واسطه مضامین اجتماعی سیاسی‌شان مورد توجه قرار می‌گرفتند. ظهور اصغر فرهادی در یک دهه اخیر، فصل تازه‌ای در مناسبات سینمای ایران و کن گشود. فرهادی کشف برلین بود نه کن. در اسکار درخشیده بود و به‌عنوان فیلمسازی که شهرت جهانی‌اش را در محافل دیگر به‌دست آورده بود، به کن آمد. مهم‌ترین جوایز این سال‌های سینمای ایران را هم فیلم‌های او در کن به‌دست آورد. از جایزه فیلم‌نامه و بازیگر مرد برای «فروشنده» تا جایزه بزرگ برای «قهرمان».

از ۲ فیلمساز مهم ایرانی محبوب در کن نام ببریم، اولی کیارستمی و دومی فرهادی است. ۲ فیلمساز با ۲سبک کاملاً متفاوت که هر کدام یک جریان رادر

سینمای ایران نمایندگی کردند؛ جرابی که حاشیه‌ای است با مخاطب خاص جشنواره‌ای و جرابی که در دل سینمای حرفه‌ای و با بازیگر شناخته‌شده سروکار دارد و حضور فستیوالی فقط مقدمه‌ای است برای اکران گسترده و دستاوردهایی فراتر از کن (جایزه اسکار و…).

حالا رسیدیم به کن ۲۰۲۲ که دو کارگردان جوان ایرانی در بخش مسابقه‌اش فیلم دارند؛ یکی فیلمی است با عوامل ایرانی و داستانی درباره ایران که البته سینمای مارا نمایندگی نمی‌کند و دیگری فیلم «آدران لیل» که احتمالاً قرار است نمایانگر تصویری تازه از سینمای اجتماعی ایران باشد. سعید روستایی به‌عنوان سازنده ۱۲ارام‌چشمی مهم دهه ۹۰ سینمای ایران («بد و یک روز» و «متری شیش و نیم») پس از اکران عمومی متری شیش و نیم در فرانسه حالا با فیلم تازه‌اش به این کشور می‌رود. ۲ فیلم قبلی روستایی در ایران پر سر و صدا و پر فروش و موفق در کسب جوایز فراوان در جشنواره فجر بودند در حالی که به حضورهای اغلب حاشیه‌ای در فستیوال‌های جهانی قناعت کردند.

ابد و یک روز از جشنواره‌هایی چون داکا، ژنو و خیخون جایزه گرفت و مهم‌ترین جایزه متری شیش و نیم هم بردن جایزه بهترین فیلم و بازیگر مرد از جشنواره توکیو بوده است. در واقع فیلم‌های روستایی در ایران بسیار بیشتر مورد توجه قرار گرفتند و حالا فیلم سوم این کارگردان به بخش مسابقه جشنواره کن راه یافته؛ آن هم در دوره‌ای که تعداد فیلمسازان شاخص حاضر در کن ۲۰۲۲ زیاد است و البته خبرهای غیررسمی حکایت از حضور اصغر فرهادی در مقام رئیس هیأت داوران دارد. «آدران لیل» می‌تواند یک امکان برای سازنده‌اش باشد که بعد از درو کردن سیمرغ‌های مسابقه کن برود تا با چهره‌هایی چون کلر دنری، برادران داردن، کریستین مونچو، دیوید کراننبرگ، جیمز گری، پارک چان-ووک و یژی اسکولیموفسکی رقابت کند. برادران لیل به‌عنوان تنها نماینده رسمی سینمای ایران در بخش مسابقه اصلی کن، از متن سینمای جریان اصلی به مهم‌ترین فستیوال جهان رفته و این می‌تواند دستاوردی قابل اعتنا باشد.

رحمانیان تصمیم دارد نمایش تازه خود به اسم «الد سانگن: عشق، روزهای کرونا» را با تهیه‌کندگی علی‌اوجی از ۱۴اردیبهشت سال جاری در پردیس تئاتر شهرزاد روی صحنه ببرد.

به‌گزارش همشهری، قصه «عشق روزهای کرونا» که نام آن برگرفته شده از زمان گابریل گارسیا مارکز است، ۱۷اپیزود با توجه به حال و هوای تهران در روزهای کروناپی نوشته شده است. احترام بروموند، مهتاب نصیرپور، مهدی ساسکی، میترا حجار، اندیشه فولادوند، نرگس محمدی، علی‌اوجی، شکیب‌شجر، سعید توکلی، نوشین اعتماد، کسری کندی، رحیل زمانی و الناز ابراهیمی در این نمایش به ایفای نقش می‌پردازند. رضا یزدانی خواننده این اجرا است. پیش‌خرید اینترنتی بلیت‌های این نمایش از صبح روز ۱۴فروردین ماه در سایت ایران کنسرت آغاز شده است.

■ ■ ■

الهام شعبانی با تئاتر «بی‌چرا زندگان»

الهام شعبانی، بازیگر و طراح لباس، نخستین کارگردانی خود را روی صحنه می‌برد. به‌گزارش همشهری، «بی‌چرا زندگان» عنوان نخستین اثر نمایشی الهام شعبانی است که به‌نوبت سندی لیلی عاج روی صحنه می‌رود. این اثر نمایشی هم‌اکنون مرحله تمرین خود را پشت سر می‌گذارد و قرار است که پس از بازیابی و صدور مجوز اجرای نمایش، از اول خرداد ماه در سالن شقایب مجموعه تئاتر شهر میزبان مخاطبان باشد. در خلاصه داستان این نمایش آمده است: «زندگی و روزگاری که داریم در آن نفس می‌کشیم، گاهی بی‌هدف، گاهی بی‌دفاع، در اوج ناامیدی که برای رستن دست و پا می‌زنیم.» الهام شعبانی تاکنون چند جایزه تعیین شده قبلی با همکاری همه دستگاه‌های فرهنگی، استانی و شهری از جمله شهرداری تهران ارادی، اردیبهشت ماه سال جاری در مصلای امام خمینی (ره) تهران برگزار خواهد شد. ■

«برادران لیل» در کن

آرش نهاوندی

منت‌چرم

با اعلام فهرست هفتادوپنجمین دوره جشنواره کن در سال ۲۰۲۲ مشخص شد یک فیلم ایرانی در میان ۱۸فیلم بخش رقابتی این جشنواره حضور دارد. فیلم «برادران لیل» با بازی بازیگران مطرحی نظیر نوید محمدزاده، پیمان معادی، ترانه علیدوستی، فرهاد اصلی، سعید پورصمیمی به کارگردانی سعید روستایی به نمایندگی از سینمای ایران در این دوره از جشنواره کن حضور خواهد داشت. از دیگر نام‌های مرتبط با سینمای ایران در بخش رقابتی می‌توان به فیلم «عنکبوت مقدس» به کارگردانی علی عباسی، کارگردان ایرانی تبار ساکن سوئد اشاره کرد. این فیلم با حضور برخی بازیگران ایرانی محصول مشترک فرانسه، آلمان، سوئد و دانمارک نیز در بخش رقابتی جشنواره کن حضور دارد. «عنکبوت مقدس» در کشور اردن فیلمبرداری شده است. در سال ۲۰۲۱فیلم قهرمان به کارگردانی اصغر فرهادی، نماینده ایران در جشنواره کن بود. قهرمان در نهایت جایزه بزرگ جشنواره کن را به‌خود اختصاص داد. تاریخ ۲۸مه (۷خرداد) به پایان خواهد رسید. در پی شیوع کرونا جشنواره کن ۲۰۲۰ لغو و جشنواره سال ۲۰۲۱از سه‌شکل حضوری برگزار خواهد شد، اما جشنواره امسال پس از ۲سال به‌شکل حضوری برگزار خواهد شد. با انتخاب خانم آپریس نایلاک به‌عنوان رئیس جدید جشنواره کن این دوره از جشنواره نسبت به سال‌های قبل متفاوت‌تر و با انتخاب فیلم‌های بیشتری که کارگردانان زن ساخت آنها را برعهده دارند و برگزیدن فیلم‌هایی از کشورهای کمتر که کمتر در سال‌های قبل فرصت حضور در این جشنواره جهانی معتبر را داشته‌اند، برگزار می‌شود. هفتادوپنجمین دوره جشنواره کن با یک فیلم جدید زامبی– کمدی به‌نام «د» به کارگردانی میشل هازانا ویسوس افتتاح می‌شود.